

**Ed. Seix Barral-ek ateratako
"CURSO DE LENGUA VASCA"REN AURKEZPENEAN**

Donostian, 1978, urriak 6

Jaun-Andreak: Gau on guztioi!

Zinez, euskaldunak ez gaude ohituak euskal ikasbide baten aurkezpenean hunelako jaun ospetsuak ikustera.

Real Academia Española-k bere mandataria bidali digu: Antonio Tovar jauna. Egia esan, jaun hau geurea ere badugu. Euskaltzaindiak, euskararen alde egin dituen lanen esker erakutsiz, euskaltzain ohorezko izendaturik dauka Tovar jauna. Berak jarri zuen Salamancan Larramendi katedra eta hainbeste azterketa eginik ditu euskararen alorrean. Dena dela, gaur Real Academia Españolaren ordezkari bezala etorri zaigu hunera.

Gero hemen ditugu Ramón Aramon jauna, Institut d'Estudis Catalans delakoaren izenean, Basilio Losada jauna Real Academia Gallegaren izenean, Frederic Roda jauna, etab. Jaun hauek ere —aitortu beharra dut— ez dira guretzat arrotzak. Orai baino lehen gurekin har-emanen ibiliak dira. Esate baterako, Euskaltzaindiaren urrezko ezteiak ospatu zireneko ospaketan gurekin ziren, eta bai geroago ere, Espainiako herri-hizkuntzen Simposium bat antolatzeko bilera bat Iruñean egin zenean.

Baina oraikoan euskal ikasbide baten aurkezpena ospatzera etorri dira, eta egite hau benetan eskertzekoa eta estimatzekoa da. Ongi etorriak, bada, jaunok, Euskal Herrira!

* * *

Egiazki obra berri baten aurkezpena baino gehiago da gaurko ospaketa hau. Euskarari halako omenaldi bat egin

nahi izan diote hunera bildu diren jaunak. Espainiako Penintsulan gaur mintzo diren hizkuntzetan euskara dela zaharrena eta bereziena ez da ez dakienik.

Indoeuroparren uholdeak Europa guztia estaldu zue-nean, hor gelditu zen euskara, lehenagoko aroen lekuko bakar eta bakarti bezala. Horregatik esan du Tovar jaunak Euskal Herrian, euskarari esker, orai hiru mila urte indoerparren uholdeak murgil arazitako estratoen aztarna aurkitzen dugula.

Eta Ramón Menéndez Pidal jaunak hunako hitz gogoangarri hauek esan zituen: "Zuen herri hunek badu zori handi bat: Hispaniako aintzinatearen erlikiarik beneragarriena gordetzen duela. Bestek gehiago balio lezake arte aldetik, miretsiago eta gutziatuago izanen da gehienetan, baina hizkuntza hunen garrantzia duenik ez da. Beronen estudio sakona egin gabe ezingo dira sekula Hispaniako zibilizazioaren oinarriak eta lehen urratsak osotoro argitu, eta zibilizazio hori ez da bere muinean konprenitua izango".

Juan Karlos erregeak, berriz, Euskaltzaindiaren Onartze Dekretoan hunela dio: Euskara dela Europako hizkuntzarik zaharrenen agerbide bakarra. Eta jarraitzen du: "Hori dela eta, makina bat jakitun argik hizkuntza huni kasu eman eta bere estudio eta azterketak eskeini dizkio. Aski izan bedi, beste batzuen artean, Humboldt, Bonaparte, Van Eys, Schuchardt, Cejador, Azkue, Menéndez Pidal eta Tovar-en izenak gogoratzea".

Badu, bada, euskarak Espainiako beste hizkuntzen omenaldia hartzeko titulurik aski.

* * *

Baina hau txanponaren aurpegietarik bata baizik ez da. Kanpotarrek euskarari egiten dizkieten omenaldiek ez digute beste alderdia ahanz arazi behar. Omenaldiekin ez gaitezen harroputz geldi. Espainiako herri hizkuntzen artean osasunez kaskarrena eta ahulena ere euskara da, noski. Erramu eta ereinotzen artean ez gaitezen, bada, lokart. Euskara ez da vitrina batean sartua edukitzeko eta kanpotarrei harro-harro

erakusteko daukagun pitxia. Hizkuntzak ezpainetan erabilteko dira, edo bestela ez dira ezer. Hizkuntzaren bizia zabaltea, sendotzea eta bultzatzea izan bedi gure lehen kezka.

Eta horretarako egina da, hain zuzen, gaur aurkezten den euskal ikasbide hau. Beste hizkuntza biziak ikasteko erabiltzen den metodoa bera egokitua izan zaio euskarari. Barcelonako Barral Argitaldari famatuak agindu zion lan hau Amuriza jaunari eta argitaldari berberak agertu du.

Amuriza jauna, berriz, ezaguna dugu geure artean, euskal arloan atera dituen lanengatik: euskal aurrizkiei buruz lan ardurazko bat egina eta aterea du *Euskera* Euskaltzaindiaren aldizkarian. Eta argitara gabe dauka beste bat atzizkiei buruz. Euskarara hainbeste itzulpenak eginak ditu eta argitaratuak: Aldous Huxley-ren Bai Mundu zoroa, Maite Rungis-en Ekonomiako lehen pausoak, bi tomotan, eta abar. Bertsolaria ere bada. Euskaltzain laguntzailea ere bai. Gaur argitaratzen duen liburu berri huni buruz ez noa deus esatera, zeren aski xehetasun emango baitigu euskeratzaileak berak.

Edozein modutan ere, eskerrak eman beharrean naiz bereziki Cataluñako argitaldari huni gure mintzairari egin dion zerbitzu bikain hunengatik.

Eta eskerrak, azkenik, kanpotik nahiz bertotik ospaketa hunetara etorri zareten guztioi.

(Euskaltzainburu jaunaren hitzak)